

Csereüdültetés Lábatlan és Opole között

A Cement- és Mészmuvek lábatlani dolgozói az elmúlt években 25-30 tagú csoportokban utaztak Lengyelországba csereüdültetésre. Az idén Lábatlanról 27 cementgyári dolgozó töltötte szabadságát lengyel vidéken s ugyanennyien pihentek Lengyelországból is hazánkban. Az 1975-ös év lengyel-magyar csereüdültetését a héten Vácott értékelték a partnerek. Megállapították, hogy a két ország cement- és mészmuvek vállalati üdülőiben a lengyelek és a magyarok igen jól érezték magukat. Alkalmuk nyílt szakmai tapasztalatcserére is kulturális kapcsolataik elmélyítésére.

A lábatlani gyár Miskolc-tapolcán, a vállalati üdülő-

ben, jövőre 10 dolgozóval többet láthat vendégül. Ugyanígy Opole és Gólesow is. S, ha a lengyelországi vállalati üdültőt bővítik, vagy a tervek szerint felépítik az újabbat is, nemcsak felnőtteket várnak, hanem módot adnak a cementgyári dolgozók gyermekeinek is hasonló jellegű üdültetésre.

A váci tanácskozás után a 4 tagú lengyel delegáció Lábatlanra utazott, hogy ott a cementgyár vezetői segítségével részleteiben megbeszéljék a jövő évi zavartalan csereüdültetést. Ellátogattak a komáromi gyógyfürdőbe is, hogy ott szakorvosi felvilágosítást kaphassanak a gyógyvíz használatáról.

DADI KÉPESLAPOK

Dadon a régi kultúrházból óvodát épít a tanács. A csaknem 900 ezer forint beruházzal épülő óvodában 25 gyerek talál majd második otthonra, de úgy készítik a belső elrendezést, hogy akár kétszeresére is növelhető ez a létszám. A beruházási összeg egy részét a megyei tanács biztosította, de kaptak pénzt Oroszlányból — a város környéki községek alapszabályából —, valamint a helyi termelőszövetkezetből is. Igen jelentős az a társadalmi munka, amelyet az óvodás korú szülők, sőt nagyszülők is végeznek az óvoda építése so-

rán. A termelőszövetkezet az őszi betakarítási munkák során is segítette az építőanyag szállításában és a régi épület bontásához gépet biztosítottak.

Az óvoda építését a bakonyzombathelyi Építőipari TÖVÁLL dolgozói végzik, és azt ígérték, hogy az év végére befejezik az építést.

Ezután már a takarítás és a berendezés lesz hátra, mindkét munkában számítanak a szülők társadalmi munkájára. A képen: Horváth Ferenc kőműves brigádja az oldalfalakon dolgozik.

A több mint 200 éves boltíves sörház — amelyet Feilner Jakab tervezett és építette — a század eleje óta szolgálja az oktatást Dadon. Két évvel ezelőtt a helyi termelőszövetkezet néhány lelkes patriótája elhatározta, hogy a tanyatürel és az úttörők segítségével falumúzeumot hoz létre. A barokk stílusú folyosót beüvegezték, — ez lett a múzeum. A kisdobosok, úttörők, pedig megkezdték a padlások, fészerek, kamrák átkutatását. Minden olyan tárgyat, amelyet otthon feleslegesnek találtak, bevitték az iskolába, ahol elbírálták, érdemes-e arra, hogy a múzeumba kerüljön. Fazekasmunkák, jézások, motollák, rokkák, sulykolók, fejkendők kerültek a múzeumba, valamint régi irások fotókópiái, — s a Falu története feldolgozva, időrendi sorrendben. A képen: a Vidámság örs tagjai a gyűjtés után rendezkednek a kismúzeumban.

— Jusztin —

Kulcskérdés: a termékszerkezet

1. Mindenki egyetért, de...

A párt Központi Bizottsága 1974. decemberi és 1975. júliusi ülése — összhangban a XI. kongresszus határatával — megkülönböztetett figyelmet szentelt a termékszerkezet változtatásának, mint a gazdasági növekedés kulcskérdésének. Németh Károly beszámolójában erről szólva megállapította: „Nem nyugodhatunk bele abba, hogy a gazdaság termékszerkezet kialakításának útjében a népgazdaság egészében lassabb annál, mint amire anyagi és szellemi erőink lehetőséget nyújtanak. A szükségletekkel nem indokolható gazdaságtalan termelés megszüntetésére sok esetben még akkor sem kerül sor, amikor annak feltételei adottak. Gátolja az előrehaladást, hogy a gazdaságtalan termelés megszüntetéséhez nem rendelkezünk mindennapi átgondolt műszaki-fejlesztési koncepciókon nyugvó, azokhoz szervesen kapcsolódó konkrét cselekvési programokkal.”

Kölcsönhatás, gátakkal

A gazdasági, a termelési és a termékszerkezetet jelképezően úgy ábrázolhatjuk, mint szétágazó utak betorkollását egy-egy főútvonalba. Ez utóbbiak ismét azonosan kapcsolódnak, s persze a „forgalom” kétirányú! A termékszerkezet befolyásolja az adott ágazat termelési szerkezetét, ez a gazdasági szerkezetet, ám fordított sorrendben ugyanez a helyzet. A kölcsönhatás azonban csak papíron zavartalan. A gyakorlatban gátak — többnyire restség, lassúság, érdekelenség stb. — születte akadályok — magasodnak az utakon.

Sűrűn beszélünk napjainkban a cserearányok romlásáról. Arról már kevesebb szó s'k, hogy e romlás nemcsak azért következett be, mert emelkedtek az importárak, hanem azért is, mert a nehézségek, néhány területen örökölten merev termelési szerkezet nem volt képes a rugalmas igazodásra, a számunkra kedvező feltételek mellett exportálható áruk arányának gyors növelésére. Azaz hiába a felismerés, ha nincsenek meg az azonnali cselekvés alapjai. S az okok másik, szintén kiterjedt csoportja: ott is lassú a változás, ahol az alapok adottak hozzá.

★

Gazdasági fejlődésünkben döntő szerepet játszik a gép-

ipar. Folyamatos korszerűsítése — mind a gyártás, mind a gyártmányt tekintve — elengedhetetlen tényezője a gazdaság fejlődésének. Ugyanakkor a bővülő piac — akár a felhalmozási, akár a fogyasztási nézőpontból — viszonylag szűk, tehát a gazdaságos termékszerkezet csak úgy állítható elő, ha exportálni lehet az áru egy részét. Napjainkban a gépipar termelésének több, mint egyharmadát külföldön adják el. A távlati tervezés szerint ez az arány hatvan százalékkal is bővíthet, ám egyre inkább csak azt lehet, azt szabad eladni ami minden piacon árszabványos jellemzőkben, használati értékben versenyképes.

Most pillantsunk a tények következő csoportjára. A gépipar termékeinek egyharmadát legalább kilenc éve — vagy még régebben — hozták újdonságként a piacra. A gyártott áruk további egynegyede négy-nyolcesztendősi. Ezzel szemben a termelésből kivont, megszüntetett cikkek esztendőnként a teljes termelésnek mindössze néhány százalékát teszik ki.

Ha a papíron múltna

Érdekes tudakozódásra vállalkozott a Pénzügyminisztérium és a Gazdaságkutató Intézet. Vállalatvezetők széles körétől kérdezték meg, a gazdaságtalan termékeknel mi-lyen látják a veszteség okát? A válaszok többsége első helyen az árat jelölte meg... Ezek szerint az áremelés „gazdaságossá” várná a rafizetési cikkek sorát! Ha a papíron múltna, gyorsan „rend” lehetne.

A nagyon is időzölejek közé kíváncsi gondolkodásmód jól jellemzi az általános magatartást, a következményként a helyzetet, melyet szemléletesen fogalmazott meg Németh Károly elvtárs, a cikk bevezetőjében idézett szavaival. Az ár lényeges tényezője a termék megítélésének. Ennél semmivel sem kisebb mércé azonban a költségek, az arra adandó válasz, miért kerül annyiba a vizsgálandó termék, amennyitért előállítják, amennyit kérnek érte? Szükséges-e minden ráfordítás, hol nyílik mód megtakarításra stb. Erre ma még a kellelténél, a lehetségesnél ritkábban hangzik el a felelet.

Mészáros Ottó

(Következik: Ki mire panaszkodik?)

Export és minőségi munka

A Május 1. Ruhagyár dorogi telepén 180 dolgozó készíti beföldre és a külkereskedelem megrendelésére sportöltönyöket. Termékeik 20 százalékát a Centrum-áruházak értékesítik, 80 százalékát évek óta Hollandia vásárolja meg. Új vevők jelentkeztek az NSZK-ból is.

A 9 éve működő dorogi telep fiatal dolgozóinak minőségi és mennyiségi munkája kielégíti a követelményeket. A határidő betartásával és a kifogástalanul elkészített felsőruházati cikkek előállításával élen járnak a telephelyek közt: a kongresszusi versenyben 6

szocialista brigád versengett eredményesen. Az elmúlt évi értékelés alapján a Május 1. Ruhagyár Kiváló Vállalat címet nyert el, s a dorogi telep dolgozóit első helyezettek lettek a nagyvállalat telephelyei közötti versenyben. Azóta is tartják az elért színvonalukat.

A nagyvállalat 2 millió forintot tartálékol a telepek minőségi munkát végző dolgozóinak jutalmazására. Ebből a dorogiai jelentősen részesednek. A szeptemberi értékelésnél a Gagarin, a Béke, valamint a November 7 szocialista brigád tagjai kaptak jutalmat.

A tárgyalóteremből

Garázda testvéreket ítélték el

A három László és a két Tóth testvér Esztergom-Kertvárosban, a Móri borozóban együtt szórakozott. Rendbontásuk azzal kezdődött, hogy László Ferenc levette az asztalról a poharakat, majd belekötött az egyik vendégbe. László Ferencet egy férfi jó szándékkal rendreutasította, erre aztán Tóth József leütötte a közbelépőt, akit eszméletlen állapotában a többi testvér is ültetni kezdett. A szerencsétlen férfi védelmére siető harmadik vendéget is megtámadták, sőt megverték az egyik bántalmazott közbeavatkozó feleségét is. A helyszínre érkezett körzeti megbízott rendőrt is megtámadták. László Imre biciskájával is riadalmat kellett a borozóban.

Az öt, büntetlen előéletű verekedő felett az Esztergomi Megyei Bíróság ítélték, László Imre 21 éves segédmunkást, csoportosulás tagjaként, felfegyverkezve elkövetett garázdaság és hivatalos

személy elleni erőszak bűntettéért 1 év 6 hónapi szabadságvesztésre ítélték, és 3 évre eltiltották a közügyek gyakorlásától.

László József 35 éves gépkocsivezetőt csoportosulás tagjaként garázdasággal összefüggő, hivatalos személy elleni erőszak bűntettéért mondta ki bűnösnek a bíróság, és 1 év 4 hónapi szabadságvesztésre ítélte, továbbá 2 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától.

László Ferenc 32 éves rakodómunkás 1 év 3 hónapi szabadságvesztés büntetést kapott, továbbá 2 évre eltiltották a közügyek gyakorlásától.

Iffjú Tóth András 28 éves gépkocsivezetőt 1 év 2 hónapi szabadságvesztésre ítélték, s 2 évre eltiltották a közügyek gyakorlásától. Tóth József 30 éves gépkocsivezetőt 1 évi szabadságvesztéssel sújtották és 2 évre eltiltották a közügyek gyakorlásától.

A választék: 2000 pár cipő

Mintegy félmillió forintot fordított a kisbéri ÁFESZ a Bakony Áruház cipőosztályának korszerűsítésére. Az önkiszolgálóvá átalakított osztály területe korábban 15 négyzetméter volt, most csaknem kétszer nagyobb helyen 2000 pár cipő között válogathatnak a vásárlók

Amikor az ember olcsóbb a majomnál

„Az elítéltek kitűnő anyagot szolgáltattak a kísérletekhez, s ráadásul olcsóbbak a majomnál”. Jessica Mitford amerikai újságíró „Könynyű, hétköznapi büntetés” c. könyvéből idézzük ezt a ciklikus „kinyilatkoztatást”, amely embereken kísérleteket folytató „tudós” szájából hangzott el.

Az Amerikai Egyesült Államokban, mint azt a hivatalos statisztikai adatok is alátámasztják, rendszeresen több mint 100 ezer elítélten végeznek különböző orvosi kísérleteket. Mint a Toronto Sun kanadai lap írja, minden börtönlaboratóriumnak megvan a saját specialitása. A Maryland állambeli Jessupban rendelkeznek a legszélesebb „profilal” a börtönorvosok: az elítélteket rendszeresen tüfusszal, vérhással, maláriával, kolerával, influenzával fertőzik meg.

Az amerikai Emberi Jogok Védelmi Szövetsége hevesen tiltakozik a hasonló, borsalmas kísérletek ellen. A szövetség titkára, A. Sonders, miután látogatást tett a jessu-

pi börtönben, kijelentette: a kórházban dolgozó orvosok személyzet „égbekiáltóan tudatlan”, a kórházat magát a múlt század óta nem tatarozták. Richard Hornik, a jessupi laboratórium vezetője eképpen magyarázkodik: „Utóvégre 2 dollárt fizetünk nekik naponta, amit más börtönmunkáért nem kapnának meg”.

Azokat, akik ellenállást kísérelnek meg, csalással szerzik meg a „laboratórium” számára. „A doktor azt állította, hogy a maláriaszűnyög cseppe nem veszélyes, mondván, csak tíz közül egy betegszik meg tőle, s arra az esetre viszont van gyógyszer” — emlékszik vissza az egyik rab, akin több ízben végeztek kísérleteket a jessupi börtönben. „Hát bele is egyeztem abba, hogy megcsipessenek egy ilyen szűnyoggal. Ezután egy álló évig szenvedtem a maláriától, az orvos viszont megtagadta a kezelést, mondván, számunkra csak jó, hogy megbetegedtem, mivel ez is bizonyítja a kísérlet sikerét”.

Iowa államban az elítéltek egy csoportját hideg szobába zárták és három hónapon át a nyelcsőbe vezetett csövön keresztül olyan folyadékot juttattak a szervezetükbe, amelyből hiányzott az aszkorbinsav, ezáltal avitaminózis lépett fel.

Néha az elítéltek vállalják a kísérleti nyúl szerepét, mivel azt remélik, hogy így eljutnak az orvoshoz, egyébként ez szinte lehetetlen. Többben azzal a naiv reménnyel állítják magukat, hogy az így „szerezett” komolyabb betegség lerövidíti büntetésüket.

Azalatt a 69 év alatt, amióta az Amerikai Egyesült Államokban kísérleteket végeznek elítélteken szinte semmi sem változott — állítja Jessica Mitford. Mint írja — az első kísérletet 1906-ban egy fülöp-szigeti elítél csoporton végeztek. Leginkább a színes bőrűek az áldozatai ma is ezeknek az úgynevezett kutatásoknak.

A rabokon nem csak orvosi preparátumokkal kísérleteznek. Frank Hathild a Toronto Sun munkatársa sok évet töltött a wakavilli börtönben, ezért ismeri úgy a helybeli szokásokat.

A. PALLADIN (APN)